

Industri ikke er af den Art, at den kan tage Kampen op med Ulandet og skabe Indtægtskilber paa den Maade, kan jeg ikke se Andet, end at det er temmelig fortvivlet som Situationen nu udvikler sig. Selv om jeg altsaa i Principet ikke er enig i at slaa af paa de faste Skatter, men ønsker Nedsættelse for de indirekte, er jeg dog glad ved, at Lovforslaget er kommet frem, for at det kan komme paa Omtale, i hvilken Retning vi skulle gaa. Landbruget trænger til Lettelse, og den ærede Ordfører sagde jo, at dette Lovforslag kun var beregnet paa den Tid, indtil vi kunde komme ind paa vort andet Skattevæsen. Det ærede Medlem for Veile Amts 5te Valgkreds (Bertelsen) omtalte det meget uheldige Forhold, at Folk kunde undrage sig Skat ved at flytte til andre Kommuner. Det er ganske vist en stor Ulempe, at vi ikke have en mellem-kommunal Bestatning, og det at vi i det Hele taget ikke have Skat paa Aktieselskaber og den Art Anstalter, er ligeledes meget uheldigt. I en By som Randers have vi f. Ex. en Aktietømmerhandel, en Aktiespritsfabrik, et Aktievinestlageri, en Aktiemaskinfabrik: „Scandia“, en Aktiedampmølle og 3—4 Aktiebanker. Alle disse store Institutioner, i hvilke der er anbragt Millioner, svære Ingenting, og saalænge vi have saadanne Forhold, er det næsten fortvivlet. Vi maa altsaa gjøre Noget i den Retning, selv om dette Lovforslag ikke bliver til Lov, hvad jeg ikke vilde have Noget imod, at det blev, skjøndt det ikke netop svarer til mit Ideal. Vi maa tænke paa, at der maa gjøres noget Mere end at blive staaende og snakke om Sygekassjer og Alderdomsunderstøttelser, som i og for sig kan være godt; men vi maa gaa meget dybere; thi ellers bliver Situationen mere og mere fortvivlet. Særlig vil jeg henlede Opmærksomheden paa, at der maa gjøres Noget for, at vi her i Danmark kunne komme til at producere noget Mere af disse Varer, som ere Udførselsartikler, for at Landbruget kan komme mere til sin Ret end i de sidste Aar, hvor det efter min Mening er blevet temmelig stedmoderlig behandlet. Det vil straffe sig paa hele Samsundet, naar vi ikke snart komme til at gaa i en anden Retning.

Sag: Jeg kunde forstaa, at det foreliggende Lovforslag var ubearbejdet som en

Demonstration eller til at bruges i Agitationens Tjeneste, men det er mig derimod aldeles ubegribeligt, at det skulde være ubearbejdet med den Tanke, at det kunde blive gennemført, thi saaledes som Situationen er for Dieblirket, og efter at det ellers har været det høie Things Forretning hidtil at at slaa ned for Gode alle de Lovforslag, der have været forelagte, om hvilke man dog i alt Fald efter mit Kjendskab til Forholdene ude omkring i Befolkningen maa antage, at en Mængde af disse Lovforslag ere fremkomne ifølge virkelige Krav, som have været stillede og ifølge en almindelig Erkjendelse, at der burde udrettes Noget i disse Retninger, men jeg tilstaar, at jeg er ganske ude af Stand til at tro, at man kan antage, at et Lovforslag som dette, der synes at være et Luges Værk, skulde kunne gaa igennem. Skal der tages fat paa Skattereformer, og det kan der ganske vist i mange Retninger trænges til, da er der ganske andre Omraader, hvor der er stærkere Trang end her. Thi det tror jeg dog, at selv Landbrugerne hidtil have kunnet indse, at de egentlige Hartkornsskatter, Statskatterne paa Hartkornet ere ikke trykkende. Man vil kun meget faa Steder i Verden finde en forholdsvis billigere Skat, naar der tages Hensyn til de øvrige Forhold, end den er her i Danmark. Den ærede Rigsdagsmand for Veile Amts 5te Valgkreds (Bertelsen) nævnedes forskellige andre Retninger, hvori under Tidens Udvikling bestaaende Skatter ere blevne i høj Grad ubillige, og han nævnte ogsaa Møllestatten. Deri har han fuldstændig Ret, mange af Møllerne ere blevne næsten ødelagte i den Konkurrence, de have faaet dels med Husmøllerne, som i mange Egne af Landet og her i det nordvestlige Jylland findes saa at sige paa enhver større Gaard, dels ved, at der er en Mængde Møller, der blive oprettede, og det gjør, at Møllerne ere nær ved at øde hverandre indbyrdes. Men hele Bygningsafgiften ikke alene for Møllernes Vedkommende, men paa forskellige andre Omraader er jo i meget høj Grad ubillig paa sine Steder. Det formaal, man oprindeligt havde med Bygningsafgiften er kun uhelds opnaaet i de færreste Tilfælde, men i uendelig mange Tilfælde kan man ikke sige Andet, end at denne Skat er en trykkende Byrde, som man saa søger dels gjen-